

Poselství Svatého otce k 24. Světovému dni nemocných

Jako Maria se odevzdává milosrdnému Ježíšovi:

„Udělejte všechno, co vám řekne“ (Jan 2,5).

Milí bratři a sestry,

24. Světový den nemocných mi poskytuje příležitost být zvláště nablízku vám, drazí nemocní, i těm, kdo o vás pečují.

Jelikož se Světový den nemocných bude slavnostním způsobem připomínat ve Svaté zemi, navrhuji, abychom letos meditovali evangelní příběh o svatbě v Káni (Jan 2,1-11), kde Ježíš na přímmluvu své Matky učinil svůj první zázrak. Zvolené téma – *Jako Maria se odevzdává milosrdnému Ježíšovi: „Udělejte všechno, co vám řekne“ (Jan 2,5)* – se velmi dobře začleňuje i do rámce mimořádného Svatého roku milosrdenství. Hlavní eucharistická slavnost se bude konat 11. února 2016, kdy nám liturgie připomíná památku Panny Marie Lurdské, právě v Nazaretě, kde „Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi“ (Jan 1,14). V Nazaretě Ježíš zahájil své spasitelské poslání, když vztáhl na sebe slova proroka Izaiáše, jak nám o tom podává zprávu evangelista Lukáš: „Duch Páně je nade mnou, proto mě pomazal, abych vyhlásil zajatým propuštění a slepým navrácení zraku, abych propustil zdeptané na svobodu, abych vyhlásil milostivé léto Páně“ (Lk 4,18-19).

Nemoc, především je-li závažná, pokaždé způsobuje krizi lidského života a nese s sebou otázky jdoucí na hlubinu. V prvním momentě se možná vzbouříme: proč to potkalo právě mne? Můžeme cítit zoufalství, protože si myslíme, že všechno je ztraceno a že už nic nemá smysl...

V těchto situacích bývá víra v Boha na jedné straně vystavena zkoušce, ale zároveň se ukazuje její pozitivní potenciál. Nikoli proto, že by díky víře odešla choroba a bolest anebo otázky, které s sebou nesou, ale proto, že nám nabízí klíč, díky němuž můžeme odkrývat nejhlubší smysl toho, co prožíváme; klíč, jenž nám pomáhá vidět, že nemoc může být cestou, po níž se lze více přiblížit k Ježíšovi, který kráčí po našem boku a nese na sobě kříž. A tento klíč nám odevzdává Matka, Maria, jež je na takovou cestu odbornicí.

Na svatbě v Káni je Maria starostlivou ženou, která si všímá problému pro manžele zásadního: došlo jim víno, symbol radosti při oslavě. Maria zjistí tuto těžkost, určitým způsobem si ji vezme za svou a začíná rychle a diskrétně jednat. Nezůstává u toho, že by se jen dívala, natož aby posuzovala, ale obrací se na Ježíše a sděluje mu problém tak, jak je: „Nemají víno“ (Jan 2,3). A když ji Ježíš upozorní na to, že ještě nenastala jeho chvíle, aby se projevil, říká služebníkům: „Udělejte všechno, co vám řekne“ (v.5). Ježíš pak udělá zázrak tím, že promění velké množství vody ve víno, a to v takové, které se zdá být tím nejlepším na celé oslavě. Jaké poučení si pro Světový den nemocných z tajemství svatby v Káni můžeme vzít?

Svatební hostina v Káni je obrazem církve: v centru je milosrdný Ježíš, který koná znamení. Kolem něho jsou jeho učedníci jako prvotina nového společenství a blízko Ježíše a jeho učedníků je Maria, pozorná a modlící se Matka. Maria má účast na radosti obyčejných lidí a přispívá k jejímu růstu. Přímmlouvá se u svého Syna za to, co je dobré pro manžele i pro hosty. A Ježíš prosbu své Matky neodmítl. Kolik naděje pro nás všechny je v této události! Máme Matku, která má bdělé a dobrotivé oči jako její Syn. Má mateřské srdce naplněné milosrdenstvím jako On. Má ruce, které chtějí pomáhat jako Ježíšovy ruce, když lámou chléb hladovým, a které se dotýkají nemocných, aby je uzdravily. To nás naplňuje důvěrou a umožňuje nám, abychom se otevřeli Kristově milosti a jeho milosrdenství. Mariina přímmluva nám dává zakusit útěchu, díky níž apoštol Pavel velebí Boha: „Bud' veleben Bůh, Otec našeho Pána Ježíše Krista, Otec milosrdenství a Bůh veškeré útěchy. On nás těší ve všech našich souženích, abychom pak mohli těšit druhé v jakémkoli soužení tou útěchou, jakou Bůh potěšuje nás. Jako se na nás ze všech stran valí Kristovo utrpení, tak se nám také skrze Krista dostává všestranné útěchy“ (2 Kor 1,3-5). Maria je Matkou, jíž se „dostalo útěchy“ a která utěšuje své děti.

V Káni se profilují rysy příznačné pro Ježíše a pro jeho poslání. On je ten, který pomáhá každému, kdo je v nouzi a kdo to potřebuje. On při vykonávání svého mesiánského úřadu vskutku uzdraví mnohé z jejich nemocí, chorob i od zlých duchů, daruje zrak slepým, nechá chromé kráčet, vrátí zdraví a důstojnost malomocným, vzkřísí mrtvé a chudým bude ohlašovat radostnou zvěst (srov. Lk 7,21-22). Mariina prosba vložená Duchem Svatým do jejího mateřského srdce při svatební hostině v Káni umožní, aby se ukázala nejen Ježíšova mesiášská moc, ale i jeho milosrdenství.

V Mariině starostlivosti se odráží Boží něha. Tatáž něha se ukazuje i v životě mnoha lidí, kteří se nacházejí vedle nemocných a dokážou vnímat jejich potřeby, včetně těch nejméně znatelných, protože se dívají očima plnými lásky. Kolikrát vidíme maminku u polštáře nemocného dítěte nebo syna či dceru, která pečuje o starého rodiče, či vnuka, jak stojí blízko dědovi nebo babičce a přitom vkládá své modlitby do Mariiných rukou! Pro naše drahé, kteří trpí nějakou nemocí, vyprošujeme v první řadě zdraví. Sám Ježíš ukazoval přítomnost Božího království právě skrze uzdravování: „Jděte a oznamte Janovi, co slyšíte a vidíte: Slepí vidí, chromí chodí, malomocní jsou očišťováni, hluchí slyší, mrtví vstávají“ (Mt 11,4-5). Ale láska oživovaná vírou nás žádá, abychom pro ně vyprošovali něco ještě většího než fyzické zdraví: prosíme o pokoj a životní vyrovnanost, která vychází ze srdce a je darem Božím a plodem Ducha Svatého, jehož Otec nikdy neupírá těm, kdo o něj prosí s důvěrou.

Kromě Ježíše a jeho Matky vidíme ve výjevu svatby v Káni i ty, kteří jsou nazýváni „služebníky“ a dostávají od ní pokyn „Udělejte všechno, co vám řekne“ (Jan 2,5). K zázraku samozřejmě dochází Kristovým dílem, avšak On chce do jeho vykonání zapojit i lidskou pomoc. On by mohl způsobit, že se víno objeví přímo v nádobách, ale chce počítat se spoluprací lidí, a tak žádá služebníky, aby je naplnili vodou. Jak cenné a vítané je pro Boha, jsme-li služebníky druhých! Více než cokoli jiného nás to připodobňuje Ježíšovi, který „nepřišel, aby si nechal sloužit, ale aby sloužil“ (Mk 10,45). Tyto anonymní evangelní postavy nás učí mnohému. Nejenže poslouchají, ale poslouchají velkoryse: naplňují nádoby až po okraj (srov. Jan 2,7). Důvěřují Matce a hned a dobře vykonají to, co se od nich žádá, aniž by si stěžovali nebo měli nějaké postranní úmysly.

Při Světovém dni nemocných můžeme prosit milosrdného Ježíše, aby na přímlovu Panny Marie, jeho i naší Matky, nám všem uštědřil takovouto ochotu ke službě potřebným, konkrétně našim nemocným bratřím a sestrám. Někdy se tato služba může jevit jako únavná a obtížná, ale jsme si jisti, že Pán nebude otálet, aby naše lidské úsilí proměnil v cosi božského. I my se můžeme stávat rukama, pažemi a srdci, jež pomáhají Bohu konat zázraky, často skryté. I my, ať zdraví, či nemocní, můžeme obětovat své námahy a bolesti jako vodu, která naplnila nádoby na svatbě v Káni a byla proměněna v to nejlepší víno. Když ohleduplně pomáháme trpícím a také když jsme sami nemocní, bereme na svá bedra každodenní kříž a následujeme Pána (srov. Lk 9, 23). I když setkání s bolestí bude vždy tajemstvím, Ježíš nám pomůže odhalit jeho smysl.

Dokážeme-li slyšet hlas té, která i nám říká „Udělejte všechno, co vám řekne“, bude Ježíš vždy proměňovat vodu našeho života v ušlechtilé víno. Příští Světový den nemocných slavnostně připomínaný ve Svaté zemi nám tak pomůže uskutečňovat přání, které jsem vyslovil v bule vyhlášující mimořádný Svatý rok milosrdenství: „Kěž prožívání Svatého roku milosrdenství usnadní setkání s těmito náboženstvími [se židovstvím a s islámem] a dalšími ušlechtilými náboženskými tradicemi, učiní nás otevřenými pro dialog, abychom se lépe poznávali a chápali, kéž odstraní každou formu uzavřenosti a pohrdání a vypudí každou formu násilí a diskriminace“ (*Misericordiae Vultus*,23). Každá nemocnice a každý pečovatelský dům se může stát viditelným znamením a místem pro podporu kultury setkávání a míru, kde zkušenost nemoci a utrpení, stejně jako i profesionální a bratrská pomoc budou přispívat k překonávání veškerých hranic a rozdělení.

V tom nám jsou příkladem dvě řeholní sestry kanonizované letos v květnu: svatá Maria Alfonsina Danil Ghattas a svatá Maria Baouardy od Ježíše Ukřížovaného, obě dvě dcery Svaté země. První byla svědkem mírnosti a jednoty a poskytovala jasné svědectví o tom, jak je důležité stávat se zodpovědnými jedni za druhé a žít jeden ve službě druhému. Druhá, žena pokorná a negramotná, byla otevřená Duchu Svatému a stala se nástrojem pro setkání s muslimským světem.

Všem, kdo jsou ve službě nemocným a trpícím, přeji, aby byli vedeni duchem Panny Marie, Matky milosrdenství. „Něha jejího pohledu ať nás v tomto Svatém roce provází, abychom všichni znovu objevili radost Boží něhy“ (*tamtéž*,24) a nesli si ji vtisknutou do našich srdcí a do našeho konání. Svěřme přímlovám Panny Marie svoje úzkosti a strasti, jakož i radosti a potěšení, a obračejme se na ni se svou modlitbou, aby zvláště v okamžicích bolesti na nás pohlédla svými milosrdnými očima a pro dnešek i navždy nás učinila hodnými nazírat milosrdnou tvář svého Syna Ježíše.

Tuto úpěnlivou prosbu za vás všechny doprovázím svým apoštolským pozhnáním.

Vatikán 15. září 2015

Památka Panny Marie Bolestné

FRANTIŠEK